

Kommunekonferansen 03.-04.11.2021:

Landbruksforvaltning i Nordland – framtidens ressurser i dine hender

Regionale miljøtilskudd

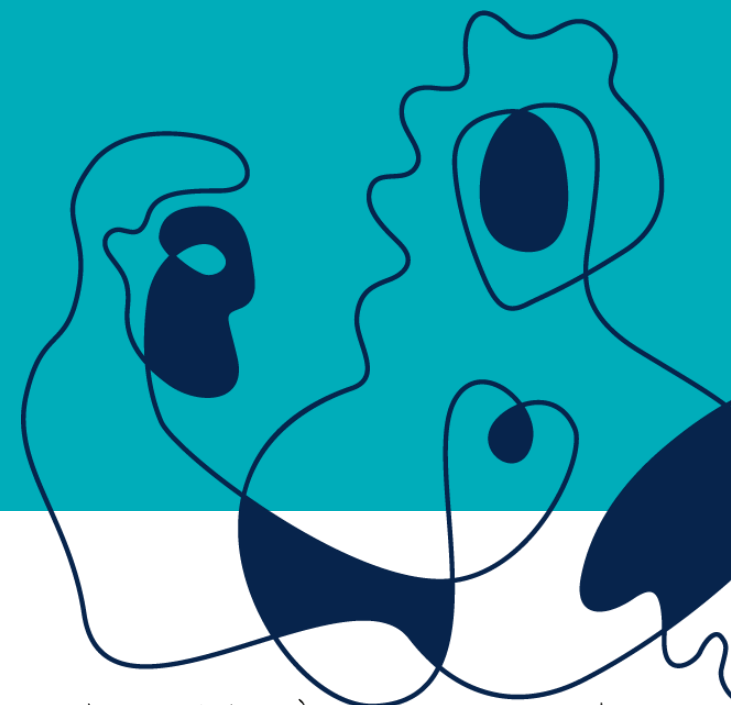
Arne Farup

Landbruks- og reindriftsavdelinga

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

– virker til Nordlands beste

Målet med innlegget

- Vise prioriteringene i gjeldene strategi for regionale miljøtilskudd i jordbruket i perioden 2019 - 2022
- Sette fokus på arbeidet med ny strategi for perioden 2023 - 2027

Begrepsavklaringer

Strategi:

- Nasjonalt miljøprogram (NMP) 2019 - 2022

Strategi:

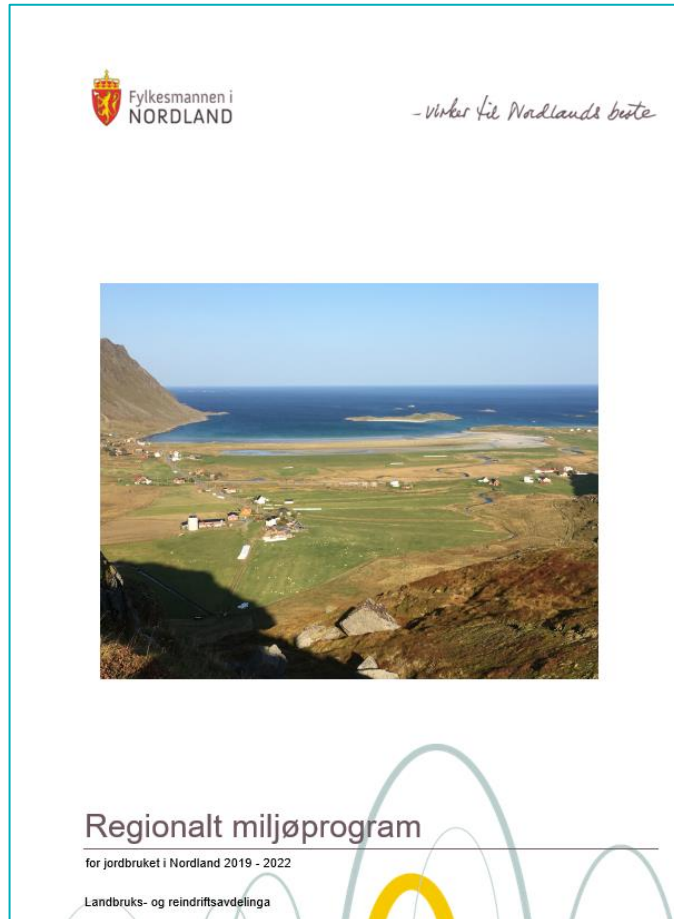
- Regionalt miljøprogram for jordbruket (RMP) 2019 – 2022

Virkemiddel:

- Regionale miljøtilskudd i jordbruket (ofte kalt «RMP-midlene»)

RMP for Nordland 2019 – 2022

Visjon:

RMP og RNP (Regionalt næringsprogram) for Nordland har samme visjon:

Levende Nordlandsbygder

– virker til Nordlands beste

Hovedmål i RMP for Nordland 2019 - 2022

Bidra til å **redusere klimautslipp og forurensing** fra jordbruket, og **sikre at biologiske, landskapsmessige og kulturhistoriske verdier i jordbrukets kulturlandskap ivaretas**. Dette skal skje samtidig med at det legges til rette for økt matproduksjon basert på en bærekraftig utnyttelse av gårdens ressurser.

Delmål i RMP for Nordland 2019 - 2022

1. **Egenart og identitet:** *Stimulere til jordbruksdrift og skjøtsel som tar vare på kulturlandskapet i hele fylket.*
2. **Natur- og kulturverdier:** *Ta vare på verdifulle kulturlandskap, kulturminner, kulturmiljøer, naturtyper og leveområder for planter og dyr.*
3. **Miljøpåvirkning:** *Redusere miljøbelastningen fra jordbruket til vann, luft og jord.*
4. **Ressursforvaltning:** *Verne om matjorda og ta vare på beiteressursene. Sikre genressurser og drive et jordbruk som reduserer tap av næringsstoffer og jord. Ta vare på jordbrukets kulturlandskap som ressurs for ny næringsutvikling, opplevelser og helsebringende aktiviteter.*

Satsingsområder i RMP 2019 - 2022

Målene skal nås gjennom disse satsingsområdene:

1. **Landskapet og kulturminnene:** Hindre gjengroing av prioriterte kulturlandskap, og ivareta viktige kulturminner
2. **Artene:** Motvirke tap av biologisk mangfold
3. **Vannet:** Unngå forurensing av vann og vassdrag
4. **Klimaet:** Redusere jordbrukets negative påvirkning på det globale klimaet
5. **Gårdens ressurser:** *Bidra til bærekraftig jordbruksproduksjon basert på inn- og utmarksressursene, og til etablering av tilleggsnæringer basert på lokale ressurser.*

Regionale miljøtilskudd i jordbruket

LOVDATA

Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland

OPPRINNELIG KUNNGJORT VERSJON

 Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland

Dato	FOR-2021-06-24-2211
Ikrafttredelse	30.06.2021
Endrer	FOR-2020-05-20-1092
Gjelder for	Nordland
Hjemmel	LOV-1995-05-12-23-§3 , LOV-1995-05-12-23-§18 , FOR-2018-11-23-1751
Kunngjort	30.06.2021 kl. 15.30
Journalnr	2021-1342
Korttittel	Forskrift om miljøtilskudd i jordbruket, Nordland

 Statsforvalteren i Nordland Veileder 2021
Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadidje

Veileder for regionale miljøtilskudd i jordbruket i Nordland 2021
Versjon nr. 02/2021, 27.09 2021
Oppdateringer s. 9 (Drift av bratt areal) og s. 32 (Vedlegg 2/tiltak som kan kombineres)

– virker til Nordlands beste

Miljøtilskudd – hvor mye i potten og hvem kan få tilskudd?

- Mer enn 25 mill. kroner årlig til fordeling i Nordland
- Foretak som kan motta produksjonstilskudd i landbruket, og godkjente beitelag, kan søke
- Årlige tilskudd for gjennomførte miljøtiltak
- Alle som oppfyller vilkårene har krav på tilskudd

Forvaltningen av Miljøtilskudd i jordbruket

- Landbruksdirektoratet fastsetter de nasjonale rammene
- Statsforvalteren oppdaterer forskriften og veilederen før hver søknadsomgang, og kan i *særlige tilfeller* dispensere fra reglene
- Kommunen saksbehandler søknadene og fatter vedtak

§

Miljøtilskudd i jordbruket – rammene for valg av tiltak og vilkår

- **RMP-menyen:** Landbruksdirektoratet fastsetter hvilke tiltak vi kan velge mellom
- **RMP:** Prioriterer hvilke tiltak som skal tas i bruk i Nordland
- **«Instruksen»:** Direktoratet gir retningslinjer for utformingen av forskrift, vilkår mm
- **Jordbruksavtalen:** Fastsetter den økonomiske rammen for fylket, instruerer og (om-)prioriterer

Miljøtema i RMP-menyen

Nasjonal meny med 40 tiltak/tilskuddsordninger under 8 miljøtema

Nordland har valgt ut 23 tiltak under 6 miljøtema (merket **grønt**)

- **Kulturlandskap**
- **Biologisk mangfold**
- **Kulturminner og kulturmiljøer**
- Friluftsliv
- **Avrenning til vann**
- **Utslipp til luft**
- Plantevern
- **Miljøavtale**

Miljøtema og tiltak (tilskuddsordninger) under miljøtilskudd i Nordland (2019 – 2022)

Miljøtema: Kulturlandskap

- Drift av bratt areal
- Drift av beitelag, storfe/småfe
- Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark (områder velges ut av kommunen)
- Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark, storfe/småfe (områder velges ut av kommunen)
- Slått av verdifulle jordbrukslandskap (områder velges ut av kommunen)

Miljøtema: Biologisk mangfold

- Slått av (gammel artsrik) slåttemark
- Beiting av kystlynghei
- Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer
- Skjøtsel av trua naturtyper
- Friarealer for gås i Trøndelag og Nordland, høyt/moderat/lavt beitetrykk

Miljøtilskudd i Nordland (2019 - 2022)

Miljøtema: *Kulturmiljøer og kulturminner*

- Drift av seter
- Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner, beiting/slått
- Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner, beiting/slått
- Skjøtsel av steingjerder
- Skjøtsel av kulturhistoriske områder (kun utvalgte områder)

Miljøtilskudd i Nordland (2019 - 2022)

Miljøtema: Vann

- (Ugjødsla) Kantsoner i eng (kun utvalgte områder)
- Fangdam

Miljøtema: Utslipp til luft

- Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen
- Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel
- Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning
- Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (tillegg til de tre tiltakene over)

Miljøtema: Miljøavtale

- Klimarådgiving, en-til-en (høy sats/lav sats)
- Klimarådgiving, grupperådgiving

Strategisk bruk av tilskuddsordningene for å oppnå et bedre miljø

I søknadsomgangen 2020 ble det gitt tilskudd til **734** jordbruksforetak og **59** beitelag (1886 foretak mottok produksjonstilskudd i 2020)

Kommunen kan f.eks.:

- Sette fokus på viktigheten av miljøtiltak og motivere gårdbrukerne til å søke
- Forvalte midlene til SMIL (restaurering/investeringer) og Miljøtilskudd (årlig skjøtsel) i sammenheng
- Gjøre prioriteringer som både ivaretar kulturlandskapet og det biologiske mangfoldet, og er viktig for lokalbefolkningen og reiselivet
- Stimulere tiltak som bidrar til restaurering av kulturmark og hindrer gjengroing
- Sette fokus på tiltak som gir effekt i forhold til klima
- Stimulere gjennomføring av tiltak som bidrar i oppfølgingen av Vannforskriften

Kommunen kan påvirke utformingen av ny RMP for 2023 – 2027 og forskriften for 2023

Utdrag av framdriftsplanen:

2021/2011:

01.08.21 - 01.06.22: Evaluering og innspill

- Vinter 2022: Innspill til evaluering av RMP (2019 – 2022) og innspill til prioriteringer og tiltak i ny RMP (2023 – 2027)

2022:

01.06.22-15.10.22: Utarbeiding av ny RMP og ny forskrift

- Høsten 2022: Høring av forslag til ny RMP

Forskriften

2022/2023:

01.12.22-28.02.23: Høring forskrift for miljøtilskudd

- Høring av forslag til ny forskrift

01.12.22-31.03.23: Utarbeiding av ny veileder for miljøtilskudd

Takk for oppmerksomheten!

— virker til Nordlands beste